

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย

An Application of the Principle of Iddhipada Dhamma for Duty Performance of Personnel in Mahamakut Buddhist University, Sirindhorn Rajavidyalaya Campus

พระมหาวีระชาติ ปิธา¹

Phramahaweerachat Potha¹

Corresponding author's E-mail: pm_Weera@hotmail.com¹

(Received: October 1, 2018; Revised: November 7, 2018; Accepted: June 3, 2019)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ 1 เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย และ 2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรของ วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้น 54 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการตามสูตรคำนวณของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 24 ข้อ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.66 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) แล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดสองด้าน และอยู่ในระดับมากสองด้าน เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย คือ ด้านการให้หลักวิมงสาในการปฏิบัติงาน ด้านการใช้หลักฉันท์ในการปฏิบัติงาน ด้านการให้หลักจิตตะในการปฏิบัติงาน และด้านการให้หลักวิริยะในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ
2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ลำดับตามความถี่สูงไปหาต่ำลำดับแรก คือ ควรส่งเสริมคนที่มีศักยภาพมาเป็นแบบอย่างแก่คนอื่นได้ทำตาม ควรเน้นการทำงานโดยใช้สติคิดให้รอบคอบก่อนเสมอ ควรอบรม ชี้แนะให้บุคลากรมีความเอาใจใส่ต่อการทำงานมากขึ้น และควรจัดให้มีการทำกิจกรรมร่วมกันของนักศึกษา กับบุคลากรเพื่อความสามัคคี
3. สรุปการให้สัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญ 5 รูป/คน สรุปได้ดังนี้ การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย อยู่ในเกณฑ์มาก ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักฉันท์โดยรวม คือความพอใจ เป็นสิ่งที่เป็นตัวผลักดันให้งานสำเร็จไม่ท้อแท้ท้อถอย เจออุปสรรคก็ไม่ท้อถอยทำอะไรจะทำได้

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย

¹ Lecturers, Master of Political Science, Government Social Science Program, Mahamakut Buddhist University, Sirindhorn Rajavidyalaya Campus

ปฏิบัติงานได้ดีทำให้งานประสบผลสำเร็จและมีความซื่อสัตย์ต่อเรื่องจนประสบผลสำเร็จ การปฏิบัติงานตามหลักวิริยะ โดยรวม มีความเพียรพยายามรับผิดชอบต่อนตนเองและงานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นไปในทางที่ดี ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักจิตตะ โดยรวม บุคลิกการผู้ปฏิบัติงานความเอาใจใส่งานแต่ละงาน รายละเอียดของงาน ถ้ามีความเอาใจใส่สนใจงาน รายละเอียดของงาน งานย่อมสำเร็จ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักวิมังสา คือการใช้ปัญญาในการทำงาน ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง เกิดประโยชน์สูงสุด คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น แก้ปัญหาได้ถูกจุดถูกต้องสมบูรณ์ ซึ่งการปฏิบัติงานตามหน้าที่โดยใช้อิทธิบาทธรรมทั้ง 4 เป็นสิ่งสำคัญและบุคลากรต้องนำไปเป็นหลักธรรมประจำใจในการทำงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จลงได้ และยังประโยชน์ให้เกิดกับองค์กรได้เพราะเมื่อมีความพอใจ มีความเพียร มีการเอาใจใส่ และใช้ปัญญาในการทำงานแล้ว การทำงานปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายนั้นก็สำเร็จด้วยดี สำหรับผู้บริหาร การสั่งงานต้องมีการติดตามผลว่าเสร็จตามที่ตกลงกันหรือไม่ ถ้ายังไม่เสร็จต้องมีเหตุผลพร้อมกับการให้กำลังใจ ผู้ปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดและให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงานเมื่อทุกคนทำหน้าที่ของตนเองอย่างสุดความสามารถก็จะนำผลดีสู่องค์กรสืบต่อไป

คำสำคัญ: การประยุกต์ใช้ อิทธิบาทธรรม การปฏิบัติหน้าที่

Abstract

The objectives of this research were as follows: 1) to study an application of the principle of Iddhipada Dhamma to duty Performance of personnel in Sirindhorn Rajavidyalaya Campus, and 2) to study suggestions concerning the problems and solutions on an application of the principle of Iddhipada Dhamma to duty performance of personnel in Sirindhorn Rajavidyalaya Campus. The sample were 54 of the people sized by Taro Yamane's formula. Research instruments were questionnaires comprising 5 levels and 24 questions and reliability was at 0.66. The used statistics were descriptive statistics frequency, percentage, mean, standard deviation and inferential statistics including T-test and One3Way ANOVA test. All data would then be analyzed by computing.

The results of research were found as follows:

1. An application of the principle of Iddhipada Dhamma to duty performance of personnel in Sirindhorn Rajavidyalaya Campus, was in the whole view at the highest level. Having been considered each aspect, they were found that two aspects were at the highest level and two aspects were at a higher level by order of the maximum to the minimum levels i.e. the aspect of application of Vimamsa, the aspect of an application of Chanda, the aspect of an application of Citta, and the aspect of an application of Viriya respectively.

2. The suggestions concerning the problems and solutions on an application of the principle of Iddhipada Dhamma to duty performance of personnel in Sirindhorn Rajavidyalaya Campus, were by order of

the maximum to the minimum levels as follows: 1) there should have a promotion for good and able personnel to serve as a model for other personnel, 2) there should emphasize on the work based on using mindfulness and carefulness, 3) there should have programs for training personnel to have more attention to their work and 4) there should have the arrangement of mutual activities between students and personnel for unity among them.

3. The results of 5 specialist being interviewed were found as follows: An application of the principle of Iddhipada Dhamma to duty performance of personnel Sirindhorn Rajavidyalaya Campus, were at the higher level in all 4 aspects i.e. 1) in the aspect of an application of Chanda (Will) , personnel who had a will would force them to finish their work with encouragement; though they faced some obstructions, they would not give up their effort and would continue their work until they reached to the final objectives; 2) in the aspect of an application of Viriya (Effort), personnel should have an effort to be responsible for themselves and for their assigned works, 3) in the aspect of an application of Citta (Thoughtfulness), personnel should pay attention to the details of their assigned work for the best result of their work, and 4) in the aspect of an application of Vimamsa (Investigation), personnel should use wisdom in their work.

Keywords: an application, Iddhipada Dhamma, duty performance

ความเป็นมาของปัญหา

ในสถานการณ์โลกปัจจุบันนี้ถือว่า การศึกษา เป็นกลไกที่สำคัญที่จะทำให้มนุษย์มีความรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับการใช้เหตุผล เพื่อแสวงหาสิ่งที่ดีให้แก่ชีวิตตนเองและสังคม ตลอดจน ในการดำรงชีพอย่างมีคุณภาพ ในทางปรัชญานั้นถือว่า มนุษย์ทุกคนเกิดมาล้วนมีความสามารถด้วยกันทั้งสิ้น จึงเป็นหน้าที่ของการจัดระบบการศึกษาที่จะทำให้ พบว่ามนุษย์แต่ละคนมีความสามารถในด้านใด และ พยายามส่งเสริมให้มนุษย์ได้มีโอกาสพัฒนาทักษะตาม ความสามารถ และความถนัดของทุกคนอย่างเท่าเทียม กัน รวมทั้งได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค สังคมใดที่ ส่งเสริมให้ประชาชนมีการศึกษาเฉลี่ยระดับสูงและมี เกณฑ์จะส่งผลให้ประชาชนมีความสามารถในการ ดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ ประกอบกับพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 6 กล่าว ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุข (ราชกิจจานุเบกษา, 2542)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต สิรินครราชวิทยาลัยได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาเป็น ลำดับ ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการเรียนการสอนในทุกๆ ด้านทั้งระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท เพื่อให้ ทันต่อยุคสมัย ทั้งทางด้านการเรียนการสอน การสรรหา บุคลากร เจ้าหน้าที่ ที่มีความสามารถ และการสรรหา คณาจารย์เพื่อเข้ามาให้ความรู้แก่นักศึกษา นอกจากนั้น ยังได้ส่งตัวแทนของแต่ละหน่วยงานในสถาบันเข้ารับ การฝึกอบรมความรู้ใหม่ในสถาบันต่างๆ ทั่วประเทศ

เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง ให้มีความก้าวหน้าต่อสถาบันอยู่ตลอดเวลา ทำให้มีคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่เปี่ยมไปด้วยความรู้และความสามารถที่จะนำมาสอนแก่นักศึกษาในสถาบันมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย เป็นสถาบันทางการศึกษาที่มุ่งเน้นด้านพระพุทธศาสนาเป็นหลัก เพื่อเป็นทางเลือกของผู้ที่มีความสนใจในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหลักคำสอน และวิธีการปฏิบัติของพระพุทธศาสนาอย่างจริงจังตลอดเวลาที่ได้เปิดการเรียนการสอน ได้ผลิตบัณฑิตทางการศึกษาเป็นอันมาก ท่านเหล่านั้นล้วนประกอบไปด้วยคุณสมบัติที่เหมาะสมในการไปประกอบอาชีพที่ต้องการ และเพื่อการพัฒนามหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพและสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการได้ จำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรเป็นอันดับแรก และการพัฒนาบุคลากรดังกล่าวนี้จำเป็นต้องพัฒนาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจไปพร้อมกัน เพื่อให้บุคลากรในองค์กรเป็นผู้ที่มีศักยภาพ มีคุณค่า และสามารถขับเคลื่อนกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่นักศึกษาและสังคมประเทศชาติ

การนำหลักอิทธิบาทธรรมมาใช้ในการพัฒนา งานในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งในทางพระพุทธศาสนามีหลักธรรมคำสอนที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ และสร้างแรงจูงใจให้แก่บุคลากรทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในการทำงาน ให้ประสบความสำเร็จดังประสงค์ คือ อิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ คือมีความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตน วิริยะ คือการลงมือทำตามแผนงาน จิตตะ คือการเอาใจใส่ กวดขันในงาน และวิมังสา การติดตามประเมินผลงาน เพราะถือได้ว่าเป็นเป็นหลักธรรมที่ทำให้บุคลากรใน

หน่วยงานมีความตั้งใจ มีความเพียรพยายามใน การทำงานแม้บางครั้งต้องพบกับปัญหาที่ต้องหาเหตุผลเพื่อ แก้ไขปัญหาให้ผ่านไปได้ด้วยดีหน่วยงานจะประสบความสำเร็จได้ในที่สุด

ดังนั้น จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะ ศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการ ปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย เพื่อจะนำผลที่ ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการ แก้ไขปัญหาและปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ให้ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและ แนวทางแก้ไขปัญหาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏ ราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed method) โดยดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ได้แก่ การศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิ บาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร วิทยาเขตสิ รินธรราชวิทยาลัยด้วยการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ บัณฑิต ส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม อีก 20 ข้อเป็นข้อ คำถามเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมใน

การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย 1) ด้านฉันท์ 2) ด้านวิริยะ 3) ด้านจิตตะ และ 4) ด้านวิมังสา (ม.มู. 13/ 247/ 292.)

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open ended questions) คือ ให้นักบุคลากรสามารถกรอกแบบสอบถามได้อย่างอิสระเสรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งเจ้าหน้าที่สายปฏิบัติการ อาจารย์ประจำ อาจารย์พิเศษ ปฏิบัติหน้าที่ที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2561 จำนวน 63 รูป/คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งเจ้าหน้าที่สายปฏิบัติการ อาจารย์ประจำ อาจารย์พิเศษ ปฏิบัติหน้าที่ที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย จำนวน 54 รูป/คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ ตัวแปรการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร มหาวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านฉันท์ 2) ด้านวิริยะ 3) ด้านจิตตะ และ 4) ด้านวิมังสา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชุด ได้แก่ แบบสอบถาม 1 ชุด และแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง จำนวน 1 ชุด

ชุดที่ 1 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบ เป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย จำนวน 20 ข้อ 5 ระดับ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านฉันท์ 2) ด้านวิริยะ 3) ด้านจิตตะ และ 4) ด้านวิมังสา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended Questions) คือ ให้นักบุคลากรสามารถกรอกแบบสอบถามได้อย่างอิสระเสรี

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง เป็นคำถามโดยรวมให้ผู้ตอบๆ ตามความเป็นจริง 4 ด้าน จำนวน 5 ข้อ โดยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ
2. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ที่มีความสมบูรณ์ของการตอบแล้วลงรหัส ตามแบบการลงรหัส (Coding form) เฉพาะตอนที่ 3 แจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละ
3. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ที่ลงรหัส (Coding form) ให้คะแนนระดับการนำไปประยุกต์ใช้แต่ละข้อ
4. นำคะแนนไปคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

กำหนดเกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ยของคะแนนมีระดับการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยใช้เกณฑ์การแปลผล

5. วิเคราะห์คำสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) จำนวน 5 รูป/ คน

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย มีปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักชั้นตะ โดยรวมและรายข้อ

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่	ระดับการนำไปปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักชั้นตะ	4.20	0.71	มาก
2. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักวิริยะ	4.02	0.67	มาก
3. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักจิตตะ	4.76	0.48	มากที่สุด
4. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักวิมังสา	4.76	0.49	มากที่สุด
รวม	4.38	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า บุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดสองด้าน และอยู่ในระดับมากที่สุดสองด้าน เรียงค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ คือ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักวิมังสา ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.49) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักจิตตะ ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.48) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักชั้นตะ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.71) และด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักวิริยะ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ

2. ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์บุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย

2.1 อิทธิบาทข้อที่ว่าด้วย ชั้นตะนั้นคือความพอใจ ชอบใจ ในงานที่ตนเองรับผิดชอบ เพราะเมื่อจิตชอบที่จะกระทำแล้ว ก็จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่นั้นเกิดความขยัน และสามารถที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุข ใฝ่ใจในรายละเอียดงานที่ตนกระทำอย่างครบในภาระงานที่ตนรับผิดชอบ

ส่วนของข้อเสนอมือปรับปรุงข้อชั้นตะในการปฏิบัติหน้าที่ คือต้องมีความพอใจในงานที่ทำ เพราะการทำงานไม่มีความพอใจในการทำงานที่ตนทำแล้วสักแต่จะทำหรือทำให้หมดเวลาไปวันๆ และต้องรอเวลาเล็กก็จะทำให้ งานที่ปฏิบัติไม่ดี แต่ถ้ามีชั้นตะแล้วก็มุ่งงานที่ความสำเร็จสมประสงค์ที่มุ่งไว้

2.2 ด้านวิริยะ พบว่า เป็นตัวผลักดันให้งานสำเร็จไม่ท้อแท้ท้อถอย เจออุปสรรคก็ไม่ท้อถอยทำอะไรจะทำได้ปฏิบัติงานได้ดีทำให้งานประสบผลสำเร็จและมีความขยันอย่างต่อเนื่องจนประสบผลสำเร็จ เหมือนสัตว์ขยันมีความเพียรมุ่งมั่นจนกว่า

จะประสบผลสำเร็จ พวกเขาขยันหมั่นเรียนและงานไม่สำเร็จก็จะพยายามไม่ท้อไม่หยุดในการปฏิบัติงาน มีเทคนิคที่จะต้องทำให้ได้เพื่อเป้าหมายคือปฏิบัติงาน ลุล่วงอย่างสำเร็จ

ส่วนของข้อเสนอเพื่อปรับปรุงข้อวิริยะในการปฏิบัติหน้าที่ คือเมื่อเจออุปสรรคก็ไม่ท้อถอยทำอะไร จะทำได้ปฏิบัติงานได้ดีทำให้งานประสบผลสำเร็จและมีความขยันอย่างต่อเนื่องจนประสบผลสำเร็จ เหมือนสัตว์ขยันยอมมีความเพียรมุ่งมั่นจนกว่าจะประสบผลสำเร็จ พวกเขาขยันหมั่นเรียนและงานไม่สำเร็จก็จะพยายามไม่ท้อไม่หยุดในการปฏิบัติงาน มีเทคนิคที่จะต้องทำให้ได้เพื่อเป้าหมายคือปฏิบัติงาน ลุล่วงอย่างสำเร็จ

2.3 ด้านจิตตะ เมื่อทุกคนมีความตั้งมั่นและมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ ผลที่ดีตามมาจะทำให้ นักเรียนทำงานได้อย่างตั้งใจและมีสมาธิ และนำไปสู่การพัฒนาตนและนำไปสู่การพัฒนามหาวิทยาลัย และองค์กรได้

ส่วนของข้อเสนอเพื่อปรับปรุงข้อจิตตะในการปฏิบัติหน้าที่ การทำงานต้องมีใจอยู่กับงาน จะทำให้ งานนั้นสำเร็จด้วยดีเพราะถ้าการทำงานที่ไม่มีใจจดจ่อ จะทำให้งานผิดพลาดได้ ยกตัวอย่างผู้ประกอบการอาหาร ไม่มีใจจดจ่อในงานที่ทำ รสชาติต่างๆเป็นตามที่หวังไว้ และยิ่งโดยเฉพาะการทำงาน จะทำให้งานผิดพลาดได้ การเอาใจอยู่กับงานที่เราทำในขณะนั้นจะทำให้งาน สำเร็จตามประสงค์ที่หวังไว้ได้

2.4 ด้านวิมังสา มีความสำคัญมากเพราะเกี่ยวกับปัญญา เนื่องจากการที่มีการคิดไตร่ตรอง และพิจารณา ทักษะต่างๆจะทำให้ความถูกต้องและเกิดผลดีแก่มหาวิทยาลัย และคนดีนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อความสำเร็จ

ส่วนของข้อเสนอเพื่อปรับปรุงข้อวิมังสาในการปฏิบัติหน้าที่นั้น คือต้องการใช้วิมังสาแก้ปัญหา ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง เกิดประโยชน์สูงสุด คิดเป็น ทำเป็นแก้ปัญหาเป็น แก้ปัญหาได้ถูกจุดถูกต้องสมบูรณ์ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ การปฏิบัติงานตามหลักชั้นตะ คือความพอใจ เป็นสิ่งที่ เป็นตัวผลักดันให้งานสำเร็จไม่ท้อแท้ท้อถอย เจออุปสรรคก็ไม่ท้อถอยทำอะไรจะทำได้ปฏิบัติงานได้ดี ทำให้งานประสบผลสำเร็จและมีความขยันอย่างต่อเนื่องจนประสบผลสำเร็จ การปฏิบัติงานตามหลักวิริยะ โดยรวม มีความเพียรพยายามรับผิดชอบต่อตนเองและงานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นไปในทางที่ดี ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักจิตตะ โดยรวม บุคลากร ผู้ปฏิบัติงานความเอาใจใส่งานแต่ละงาน รายละเอียดของงาน ถ้ามีความเอาใจใส่สนใจงาน รายละเอียดของงาน งานยอมสำเร็จ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักวิมังสา คือการใช้ปัญญาในการทำงาน ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง เกิดประโยชน์สูงสุด คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น แก้ปัญหาได้ถูกจุดถูกต้องสมบูรณ์

ส่วนของข้อเสนอเพื่อปรับปรุง การนำหลักอิทธิบาท 4 มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่นั้นคือให้ทุกคนรู้หน้าที่ของตนเอง ว่าหน้าที่ที่เรารับผิดชอบนั้นต้องทำอะไรบ้าง ทำหน้าที่โดยใช้หลักอิทธิบาท 4 นำไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน แล้วงานก็จะประสบผลสำเร็จได้ จงพอใจในงานที่ตนเองได้รับมอบหมาย และพิจารณา เพื่อให้เกิดผล มีวิริยะความเพียรเกิด มีจิตตะเอาใจจดจ่อในงานที่กระทำ เพื่อให้เกิดวิมังสาคือการใช้ปัญญา ในการปฏิบัติงาน

อภิปรายผล

การวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏ

ราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย พบว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหา มกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักจิตตะ และการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักวิมังสา อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักวิริยะ และด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักจิตตะ อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า บุคลากรมหาวิทยาลัยมหา มกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย บุคลากรมีความพอใจรักในงานที่ได้รับมอบหมายมีความมีใจรักในสิ่งที่ทำและพอใจใฝ่รักในจุดหมายของสิ่งที่ทำนั้น อยากทำสิ่งๆ นั้นให้สำเร็จ อยากให้งานนั้นบรรลุถึงจุดมุ่งหมาย กล่าวให้เข้าใจโดยง่ายว่ารักงานและจุดมุ่งหมายของงาน กล่าวให้ลึกลงไปในทางธรรมว่าความรัก ความใฝ่ใจปรารถนาต่อภาวะดีงามเต็มเปี่ยมสมบูรณ์ ซึ่งเป็นจุดหมายของสิ่งที่กระทำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบวร แก้วราช (2551) ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้อิทธิบาท 4 ในมหาวิทยาลัยนี้ เพราะมีความสนใจทำงานและต้องการทำงานให้สำเร็จตามกำหนดด้วยตนเอง ด้านการนำหลักอิทธิบาท 4 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิรินารถ นันทวัฒน์ภิรมย์ (2551) ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใช้ฉันทะ ด้านการใช้จิตตะ ด้านการใช้วิริยะ และด้านการใช้วิมังสา อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของพระครูสิทธิธรรมนิเทศ (2561) การปฏิบัติงานต้องใช้ปัญญาพิจารณาไตร่ตรอง สิ่งที่ทำว่าถูกต้องหรือไม่อย่างไร มีการตรวจสอบก่อนที่จะนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

สรุปผลการวิจัย

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหา มกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านการการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักฉันทะ พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 4 ได้แก่ มีความใฝ่ใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ 6 ได้แก่ มีการปฏิบัติหน้าที่อย่างสมบูรณ์แบบจัดลำดับก่อน-หลัง ตามลำดับ

2. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักวิริยะ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 1 มีการปฏิบัติหน้าที่อย่างไม่ย่อท้อ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ 3 ได้แก่ มีความตั้งใจที่แน่วแน่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามลำดับ

3. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักจิตตะ พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 6 ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ได้ทันเวลาอยู่เสมอ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ 1 บุคลากรของวิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายและแผนงานของวิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยอยู่เสมอ ตามลำดับ

4. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักวิมังสา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 1 ได้แก่ ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ 3 บุคลากรของวิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยมีการปฏิบัติหน้าที่โดยพิจารณาตามเหตุผล ไม่วอกแวกตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสามารถจำแนกเป็นด้านเรียงตามลำดับ ดังนี้

1.1 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักคุณลักษณะบุคลากร มีความพึงพอใจต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยจึงควรรักษามาตรฐานไว้ โดยควรปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยสอดคล้องหลักอิทธิบาท 4 ไว้ด้วยในหลักการการปฏิบัติหน้าที่

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ บุคลากรของวิทยาลัยมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ในหน้าที่รับผิดชอบอย่างเต็มที่ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยจึงควรรักษามาตรฐานไว้ โดยถือเป็นหน้าที่หลักและยังเป็นมาตรฐานที่ดีแก่บุคลากรที่บุคลากรของวิทยาลัยมีความมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ในหน้าที่การงานหน้าที่อีกด้วย

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด บุคลากรของวิทยาลัยมีใจรักในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้นมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยจึงควรรักษาและพัฒนา ควรถือเป็นข้อปฏิบัติที่จัดทำเป็นหน้าที่เพื่อให้เป็นที่ปรึกษาแก่บุคลากรได้และยังเป็นตัวอย่างที่ดีต่อบุคลากรในการแนะนำการปฏิบัติหน้าที่แบบเต็มที่และเต็มใจ

1.2 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักวิริยะ ผลการวิจัย พบว่า บุคลากร มีความพึงพอใจต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของ

บุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยจึงควรรักษาและพัฒนา โดยนโยบายของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ให้เพิ่มค่าตอบแทนสำหรับบุคลากรที่มีขยันอดทนในการปฏิบัติงานเป็นพิเศษ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ บุคลากรมีความตั้งใจที่แน่วแน่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยจึงควรรักษามาตรฐานไว้ โดยเน้นการทำงานเป็นหมู่คณะและทำเป็นระยะยาวเป็นการทำแบบต่อเนื่องและฝึกฝนการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักอิทธิบาท 4 อีกด้วย

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ บุคลากรของวิทยาลัยไม่ทอดทิ้งเมื่อเจออุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้นมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยจึงควรรักษาและพัฒนา โดยถือเป็นความตั้งใจและให้บุคลากรทำแบบมีเป้าหมาย และนำปัญหาของงานที่ทำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำมาปรับปรุงงานต่อไปให้ดีขึ้น

1.3 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักจิตตะ บุคลากร มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยจึงควรรักษาและพัฒนา โดยเน้นการเอาใจใส่ในงานจากกิจกรรมและการเรียนในหลักสูตรของวิทยาลัย เน้นการการสอนเกี่ยวกับบริการจากหลักสูตรการเรียนและกิจกรรมแก่บุคลากร

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ ได้ทันเวลาอยู่เสมอ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ใน

ระดับมากที่สุด ดังนั้นมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยจึงควรรักษามาตรฐานไว้ โดยให้มุ่งเน้นความสำเร็จในงานเป็นอันดับแรก

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายและแผนงานของวิทยาลัยอยู่เสมอ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้นมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย จึงควรรักษาและพัฒนา โดยการฝึกฝนให้มีจิตสำนึกในการทำงานแบบเน้นความสำเร็จของงาน มุ่งเน้นเนื้องานที่ทำตามนโยบายและแผนงานของวิทยาลัยเป็นหลัก

1.4 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักวิมังสา ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรมีความพึงพอใจต่อการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย จึงควรรักษามาตรฐานไว้ โดยใช้หลักสูตรให้มีการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงเพื่อนำมาพัฒนาตัวเอง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ บุคลากรปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย จึงควรรักษามาตรฐานไว้ โดยมีคู่มือการปฏิบัติงานของวิทยาลัยให้นำไปศึกษาก่อนทำงานจริง เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการทำงาน โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่เต็มความสามารถในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของตนเอง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการปฏิบัติหน้าที่โดยพิจารณาตามเหตุผล ไม่วอกแวก ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้นมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยจึงควรรักษา

และพัฒนา โดยมีการนำปัญหางานที่ได้รับมาปรับใช้ทุก 3 เดือน โดยพิจารณาตามเหตุผล มีการปรับงานต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ ของบุคลากรของวิทยาลัยให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักฉันท์

2.1.1 บุคลากรทุกท่านควรมีความรักความพอใจในงานที่ได้รับมอบหมายทุกงาน พยายามทำงานที่กระทำ

2.1.2 ควรปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างแก่ผู้ร่วมงานในความพึงพอใจต่อหน้าที่

2.2 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักวิริยะ

2.2.1 บุคลากรควรมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงอย่างเต็มความสามารถ

2.2.2 บุคลากรควรงดเว้นการแสดงความคิดเห็นในแง่ลบในการปฏิบัติงานในสื่อสังคมออนไลน์

2.3 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักจิตตะ

2.3.1 ควรปลูกจิตสำนึกต่อหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานนั้นๆ

2.3.2 ควรฝึกใจเอาใจจดจ่อในงานที่ทำ ก็จะทำให้เกิดความรักและภูมิใจในงาน

2.4 ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักวิมังสา

2.4.1 บุคลากรต้องไตร่ตรองในหน้าที่การงานอย่างละเอียดรอบครอบ และควรศึกษาหาความรู้จากข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้เพื่อนำมาพัฒนางานที่ได้รับมอบหมาย

2.4.2 ควรทบทวนการทำงาน แก้ไขข้อผิดพลาดในการทำงานอยู่เสมอ และมีการพิจารณาใคร่ครวญในงาน ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณแบบกว้างๆ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

1. ควรศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการอบรมด้านการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย

2. ควรศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการใช้สถิติคิดให้รอบคอบในการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย

3. ควรศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้วยใจของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย

4. ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสอบถามเชิงลึก

5. ควรทำวิจัยในพื้นที่เชิงลึก เพื่อเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมการศาสนา. (2530). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับสังคายนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ พุทธศักราช 2530*. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). *ราชกิจจานุเบกษา* (ล. 116, ตอนที่ 74ก). สืบค้นจาก <http://www.moe.go.th/main2/plan/p-r-b42-01.htm>

บวร แก้วราช. (2551). *รายงานการวิจัยเรื่อง การใช้อิทธิบาท 4 ในงานที่ทำของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พ.ศ. 2551* (รายงานการวิจัย). สถาบันวิจัยญาณสังวร: มหาวิทยาลัยมหา มกุฏราชวิทยาลัย.

ศิรินารถ นันทวัฒน์ภิรมย์. (2551). *การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

พระครูสิริธรรมนิเทศ. (2561, 16 สิงหาคม). อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย [สัมภาษณ์].